

UNIVERZITA KARLOVA – PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Ústav výzkumu a rozvoje vzdělávání

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autorka diplomové práce:	Bc. Hana Šmejkalová
Název diplomové práce:	Role školy v souvislosti s fenoménem (soukromého) doučování
Autor posudku:	PhDr. Vít Šťastný, Ph.D. (vedoucí práce)

Autorka práce se zaměřila na v našem prostředí dosud jen málo prozkoumaný fenomén stínového vzdělávání (soukromého doučování) a pokusila se o analýzu jeho vztahu ke konkrétní zkoumané škole. V úvahu přitom správně vzala možnosti, kterými škola může ovlivnit využívání soukromého doučování svými žáky, a práci zaměřila kromě soukromého (placeného) také na doučování školní – bezplatně poskytované žákům učiteli školy v rámci programu Šablony. Jako jedna z mála prací v českém prostředí tak konceptualizuje a analyzuje vztah právě těchto dvou druhů doučování.

V teoretické části autorka dokazuje přehled v domácí literatuře související se zkoumaným fenoménem, zahraniční literatura se objevuje v menším rozsahu, ale citované tituly jsou v dané oblasti zásadní (tj. zejména publikace M. Braye). Přestože místy působí teoretická část práce spíše „výčtově“ a deskriptivně, poskytuje autorce dobrá východiska pro část empirickou. Oceňuji zde zejména zařazení pasáží o vztahu školy a soukromého doučování (např. kap. 2.8), které poskytují teoretickou oporu pro pochopení specifík tohoto vztahu, který je následně rozpracován a reflektován v empirické a diskuzní části.

Výzkum autorka realizovala formou jednopřípadové studie, kdy si vybrala školu, na které sama působí jako učitelka. Pro zodpovězení stanovených výzkumných otázek využila velké množství dat z dotazníkového šetření i hloubkových rozhovorů, které doplnila studiem dokumentů (zejména třídních knih). Vybraný výzkumný design na výzkumníka klade velké nároky z hlediska kompetencí sbírat a zpracovávat jak data kvalitativního, tak kvantitativního charakteru. Tohoto náročného úkolu se autorka práce zhostila adekvátním způsobem. Zjištění jsou opřena o důkladnou analýzu dat, důvěryhodnost zjištění je podpořena uváděním doslovných citátů jednotlivých respondentů. Oceňuji zařazení přehledových tabulek, které autorka v práci funkčně uvádí pro utřídění získaných poznatků, a také způsob kombinování kvalitativních a kvantitativních zjištění vztahujících se ke konkrétním výzkumným otázkám.

Některé části studie by nicméně bylo možné provést důkladněji. Například v kap. 4.4.3 týkající se sociálního statusu žáků – v odborné literatuře jsou již zmapovány různé možnosti měření tohoto konceptu, ale nezdá se, že se s nimi diplomantka před realizací dotazníkového

šetření seznámila, některé grafy (č. 2 na s. 54) nejsou zpracovány vhodným způsobem. Místy se objevují drobnější formální nedostatky, např. práce M. Braye z r. 2010 je uvedena v seznamu literatury, avšak není na ni odkazováno v textu práce.

Spolupráci s diplomantkou hodnotím velmi pozitivně, výsledná práce je v porovnání s prvními drafty jednotlivých kapitol kvalitativně o několik úrovní výše. Na průběhu tvorby práce oceňuji tedy zejména konstantní zlepšování a zvyšování kvality výsledných textů. Diplomantka v práci prokázala schopnost samostatně a strukturovaně o výzkumném problému přemýšlet, oceňuji také dosud ani v zahraničních studiích téměř nevyužívaný design případové studie (školy). Předložená práce splňuje nároky kladené na tento typ závěrečných prací a doporučuji ji k obhajobě.

Otázka k obhajobě:

- 1) V teoretické části se zmiňujete o různých postojích vzdělávacích politik ve světě k tomuto fenoménu. Aktuálně je u nás vytvářena strategie vzdělávací politiky do r. 2030+. Měla, nebo neměla by podle Vás k tomuto dosud ignorovanému fenoménu česká vzdělávací politika zaujmout nějaký postoj? Proč ano / proč ne? Pokud ano, co byste doporučila tvůrcům strategie 2030+?

V Praze, dne 16. 8. 2019

Vít Šťastný